

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛЛАБУС

дисципліни

Стилїстика англїйської мови

I семестр 2024-2025 навчального року

освітній рівень другий (магістр)

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

освітня програма: - Підприємництво (П)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Донець Світлана Михайлівна sv.donets04@gmail.com

Інформація про викладача: <http://kart.edu.ua/staff/donec-sm>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є ознайомлення студентів з теоретичними основами сучасної стилістики англійської мови як складової частини загального мовознавства; розвиток і удосконалення навичок практичного використання мовних одиниць у різних стилях мови, усього синонімічного багатства мови, її різноманітних виразних засобів; стилістичний аналіз тексту, де розглядається морфемна структура слова, метафора, метонімія, синонімія, антонімія, гіпербола, словосполучення і т.ін; надати студентам поглиблене уявлення про основи стилістичної організації тексту, типи стилістичних прийомів та засоби виразності,

співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї твору та рівні його потенційної інтерпретації, а також підвищення загальної культури у розвитку навичок вдумливого читання, розвиток художнього смаку та вміння добре і виразно говорити і писати, розвиток критичного мислення.

Основні завдання вивчення дисципліни “Стилістика англійської мови” полягають в тому, щоб студенти оволоділи знаннями стилістичних ресурсів мови, стилістичних норм, отримали уявлення про їх історичну мінливість та варіативність залежно від сфери вживання мови; виробили навички стилістичного аналізу конкретного мовного матеріалу, виявляти і правильно інтерпретувати мовні явища різних рівнів, що містять в собі інформацію логічного, емоційного, зображувального та оцінного характеру. Завдання дисципліни полягають у 1) розподілі відповідних мовних рівнів щодо їхньої стилістичної маркованості на фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексичний та семантичний; 2) встановленню відповідних стилістичних прийомів на кожному рівні; 3) детальний розгляд кожної групи стилістичних засобів щодо їх ролі у вираженні основної ідеї, авторської позиції висунення базових ключових понять аналізованих контекстів; 4) розкритті взаємодії стилістичних засобів усіх рівнів для формування читацького сприйняття та основної ідеї автора.

ОПИС КУРСУ

МОДУЛЬ 1. Стилістика у контексті загальної науки про мову. Функціональні стилі. Стилістична класифікація англійського вокабуляру. Стилістичні засоби фонографічного та морфемного рівня. Лексичні експресивні засоби та стилістичні прийоми

Тема 1. Вступ. Стилістика та її зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами. Основні стилістичні поняття. Походження і розвиток стилістики. Стилістика як наукова дисципліна. Предмет, об'єкт і завдання стилістики. Основні поняття стилістики: норма, стиль, контекст, виразні засоби, стилістичні прийоми, функціональні стилі, конвергенція.

Тема 2. Стилістична диференціація словникового складу англійської мови). Стилістика мови. Проблема стилістичної диференціації словникового складу. Аспекти класифікації. Критерії стилістичної маркованості. Нейтральна, загальнолітературна і загальнорозмовна лексика. Спеціальна літературна лексика. Терміни. Архаїзми. Варваризми та іноземні слова. Спеціальна розмовна лексика. Сленг. Жаргонізми. Професіоналізми. Діалектизми. Вульгаризми.

Тема 3. Фоностилістика та основні стилістичні прийоми. Стилістична значимість фонетичних явищ і категорій. Звуконаслідування. Алітерація (ефект евфонії та кокафонії). Взаємодія звучання та графіки. Пунктуація. Велика літера. Графон. Особливості шрифту. Графічна образність.

Тема 4. Морфологічний стилістичний потенціал англійської мови. Стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Словотвір із точки зору стилістики. Стилістичні функції способів словотвору і словникових елементів. Стилістичні прийоми використання морфологічних категорій різних частин мови.

Тема 5. Засоби стилістичної виразності (фігури та тропи). Слово і його значення. Денотативний і конотативний компоненти значення. Емоційна, оцінна, експресивна і стилістична складова частина конотації. Узуальне і okazіональне значення слова, поняття наочності та образності. Слово і образ. Взаємодія прямих і переносних значень слів як фактор стилю. Тропи. Стилiстичні функції фразеологізмів. Фразеологічна зевгма. Стилiстичне використання прислів'їв, приказок, цитат. Алюзії, епіграми.

МОДУЛЬ 2. Стилiстична семасіологія. Синтаксичні стилістичні прийоми. Композиційні форми тексту. Образ автора. Стилiстичний аналіз тексту

Тема 1. Семантична стилістика. Значення та перенос значення. Метафора. Традиційна і оригінальна метафори. Прості і складні метафори. Уособлення. Епітет. Традиційні та оригінальні епітети. Класифікація епітетів. Порівняння. Традиційні і індивідуальні порівняння. Відмінність порівняння від метафори.

Тема 2. Семантична стилістика. Метонімія та її різновиди. Традиційна і контекстуальна метонімії. Іронія. Антономасія та її різновиди. Напіввідмічені структури. Оксюморон. Типи оксюморона. Перифраз. Логічні і образні перифрази. Евфемістичний перифраз. Гіпербола. Каламбур, гра слів, зевгма. Стилiстична функція полісемії. Лексичний повтор. Тематична сітка тексту. Структурні методи дослідження лексики.

Тема 3. Стилiстична семасіологія. Засоби стилістичної виразності (фігури та тропи) Тропи. Фігури якості. Метафорична група, метонімічна група, мішана група. Фігури відношень.

Тема 4. Фігури тотожності. Фігури контрасту. Фігури нерівності.

Тема 5. Стилiстический синтаксис. Незвичайне розміщення елементів речення. Інверсія та її види. Уособлення та його види. Види синтаксичних повторів. Паралельні конструкції. Частковий і повний паралелізм. Хіязм. Підхват. Кільцевий повтор. Анафора. Епіфора. Полісиндетон.

Тема 6. Стилiстический синтаксис. Транспозиція синтаксичних структур. Розповідні і питальні речення в розмовному мовленні. Риторичне питання. Синтаксичні способи компресії. Еліпс. Замовчування. Асиндетон. Антитеза. Кульмінація. Розв'язка. Синтаксична конвергенція. Перелік та його типи.

Тема 7. Стилiстика текста. Основні категорії текста. Контекст, інтертекстуальність. Інтерпретація текста.

Тема 8. Алгоритм стилістического аналізу текста. Лінгвостилістичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Предмет, цілі і завдання курсу “Стилiстика англійської мови”, основні теоретичні положення курсу. Стилiстика та її зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами. Основні стилістичні поняття. Стилiстика сприйняття як стилістика декодування. Стилiстична диференціація англійської та української мов. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів. Лінгвокультурологічна складова стилю.

Гендерний чинник стилетворення. **Тема 2.** Стилістична лексикологія. Проблема стилістичної диференціації словникового складу. **Тема 3.** Фоностилістика та основні стилістичні прийоми. Графічна образність. **Тема 4.** Стилістичні прийоми на морфологічному рівні.

МОДУЛЬ 2

Тема 1. Стилістична семасіологія. Засоби стилістичної виразності (фігури та тропи). **Тема 2.** Стилістичний синтаксис. **Тема 3.** Стилістика тексту. Основні категорії тексту. Контекст, інтертекстуальність. Інтерпретація тексту. **Тема 4.** Лінгвостилістичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Зв'язок стилістики з іншими науками. Словниковий запас англійської мови як предмет стилістичної диференціації. Засоби виразності фоностилістичного мовного рівня. Стилістична фонетика та графіка. Морфологічні засоби стилістичної виразності та стилістичний синтаксис. Семантичний рівень засобів стилістичної виразності. Стилістична семасіологія. Фігури заміщення як виразні засоби семасіології. Теорія метафори, типи метафори. Фігури суміщення як семасіологічні стилістичні засоби. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів. Тропи. Фігури якості. Функціональні стилі сучасної англійської мови. Літературні та розмовні стилі. Лінгвостилістичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності. Вільні словосполучення. Фразеологічні словосполучення. Безеквівалентна лексика. Проблеми трактування. Стилістика як теорія інформації. Визначення інформації. Види інформації. Текстові категорії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Єфімов Л.П. Стилістика англійської мови. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 240 с.
2. Стилістика англійського язика: учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З.В. Тимошенко. – К.: Вища шк., 1991. – 272с.
3. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics: A manual. – Vinnytsia: Nova Knyga, 2000. – 160 p.
4. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.

Додаткова

1. Ясінецька О.А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с. 18
2. Khekalov M.A. English Stylistics. Sumy: SDPU., 2003.
3. Khekalov M. A. Practical Course of English Stylistics. – Sumy Ped. Univ., 2004.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться

під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Студент наприкінці курсу має розширити свій світогляд в області використання іноземної мови в діловому середовищі. Навчитися використовувати одержані знання у професійній діяльності та оволодіти розмовними та письмовими навичками.

Прослуховування курсу та виконання всіх завдань, має розвинути у студента вміння до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності. Навчити студента роботі в команді, шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою.

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням:
<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>